

Seznam hlavních fenoménů 14 mokřadů ČR mezinárodního významu

RS 1 Šumavská rašeliniště

18 samostatných sublokalit zahrnujících nejvýznamnější celky rašelinišť v oblasti Šumavy. Reliktní ekosystémy charakteru severské tundry a tajgy. Charakter tundry mají vrchoviště ve vyšších polohách kolem 1000 m. n. m. s keřovými porosty borovice rašelinné a centrální částí s jezírky, nízkými trávníky a keříčkovitými společenstvy. Tajgu připomínají níže situovaná údolní vrchoviště s porosty stromové borovice blatky a keříčkovitými formacemi s vlohyní a vřesem. Výskyt vzácných a ohrožených druhů rostlin. V místech s narušeným vodním režimem probíhá program revitalizace šumavských rašelinišť. Biosférická rezervace. Součást Národního parku Šumava.

RS 2 Třeboňské rybníky

Uměle vytvořený rozsáhlý systém mělkých nádrží různé velikosti propojených stokami, které byly vybudovány v ploché pánvi odvodňované řekou Lužnicí a Nežárkou na místě původních lesů a mokřadů. Výška vodní hladiny je ve všech nádržích udržována uměle. Významné pro vodní ptáky nejen jako hnízdiště, ale především jako významná tahová zastávka. Na močálovitě prostředí Třeboňských rybníků je vázána celá řada vodní a bažinné květeny a cenná společenstva bezobratlých živočichů a obratlovců, zejména ptáků. Mnohé druhy jsou v kategorii ohrožených nebo vzácných. Jedním z hlavních problémů ochrany Třeboňských rybníků je vysoká eutrofizace vod způsobená splachy ze zemědělsky obhospodařovaných ploch a vlastním rybářským obhospodařováním a dále vysoké obsádky kapra. Součást CHKO a biosférické rezervace Třeboňsko.

RS 3 Novozámecký a Břehyňský rybník

Ornitologicky nejceněnější území severních Čech, jak v době hnízdění, tak v době tahu. Unikátní i z hlediska botanického (okolo 40 druhů ohrožených rostlin). Extenzivní chov ryb, rašeliniště a rákosiny ponechány desetiletí samovolnému vývoji.

Lokality: Novozámecký rybník, Břehyňský rybník, národní přírodní památka (NPP) Swamp a její ochranné pásmo, NPP Jestřebské slatiny a její ochranné pásmo, přírodní rezervace Hradčanské rybníky a její OP, Poselský a Mariánský rybník a Pustý rybník. Součást CHKO Kokořínsko-Máchův kraj.

RS 4 Lednické rybníky

Rybníky tvoří s okolní krajinou unikátní krajinářský celek (zapsán na Seznamu UNESCO), jedná se o významné hnízdiště a tahové shromaždiště mnoha druhů vodních ptáků.

Slanisko u Nesytu je nejvýznamnějším slaniskem v ČR. Výskyt halofilní (slanomilné) vegetace, na kterou je vázáno mnoho vzácných druhů bezobratlých. Letnění rybníka Nesyt.

Lokality: Nesyt, Zámecký rybník, Hlohovecký rybník, Prostřední rybník, Mlýnský rybník, rybník Allah, Slanisko u Nesytu (jižní Morava, Sedlec-Hlohovec-Lednice).

RS 5 Litovelské Pomoraví

Přirozená údolní niva podél řeky Moravy mezi městy Olomouc-Litovel-Mohelnice. Vodní a mokřadní biotopy vázané na řeku Moravu a podmíněné z velké části režimem záplav. Nejvýznamnější rezervoáry podzemní vody na střední Moravě. Výskyt mnoha vodních a mokřadních bylin a jejich společenstev. Ohrožený mokřad výstavbou kanálu Dunaj-Odra-Labe. Součást CHKO Litovelské Pomoraví.

RS 6 Poodří

Niva řeky Odry mezi Mankovicemi a Ostravou s přirozeně meandrujícím tokem řeky, se soustavou starých ramen a tůní a kolísavou vodní hladinou, lužními lesy a aluviálními loukami. Významná flora měkkého a tvrdého luhu a s kriticky ohroženými rostlinami. Ptačí území pro ledňáčka říčního, motáka pochopa, bukače velkého a kopřivku obecnou. Součást CHKO Poodří.

RS 7 Krkonošská rašeliniště

Unikátní komplex hřebenových rašelinišť subarktického charakteru vyvinutých v extrémně exponovaných podmínkách střední Evropy. Zastoupení endemitů a glaciálních reliktních. Součást biosférické rezervace.

Lokality: Pančavská a Labská louka, Úpské rašeliniště. Součást Krkonošského národního parku a biosférické rezervace Krkonoše.

RS 8 Třeboňská rašeliniště

5 navzájem nesouvisajících přechodových a vrchovištních rašelinišť. Unikátní ostrovní ekosystémy s výskytem mnoha chráněných a ohrožených druhů živočichů a rostlin. Na lesních rašeliništích jsou unikátní porosty borovice blatky s největšími českými populacemi rojovníku bahenního, rašeliniště Ruda je nejcenějším minerotrofním rašeliništěm v jihočeském regionu. Z hlediska fauny spočívá unikátnost ve výskytu společenstev blízkých společenstvům mokřadní severské lesotundry. Mezi bezobratlými jsou mnohé glaciální relikty. Součást CHKO a biosférické rezervace Třeboňsko.

RS 9 Mokřady dolního Podyjí

Lužní lesy v oblasti Soutoku – nejrozsáhlejší dochovaný systém luhů v ČR, tok řeky Dyje a Moravy a střední a dolní nádrž vodního díla Nové Mlýny. Druhy tvrdého a měkkého luhu. Novomlýnské nádrže představují jedno z nejvýznamnějších hnízdišť, zimovišť a tahových zastávek vodních ptáků. Na druhou stranu výstavbou Novomlýnských nádrží došlo ke zničení nejhodnotnějších mokřadních lokalit v ČR.

RS 10 Mokřady Liběchovky a Pšovky

Unikátní vápnitě maloplošné mokřady různého typu - prameniště, potoky, mokřadní olšiny, rákosiny, ostřicové a vlhké louky, tůně. Významný rezervoár podzemní vody v Čechách. Nejhodnotnější mokřadní území v ČR z hlediska bezobratlých živočichů (měkkýši, pavouci, chrostíci, vážky). Pšovka je obývána vzácnou drobnou rybou sekavcem podunajským.

RS 11 Podzemní Punkva

Součást nejrozsáhlejšího jeskynního systému České republiky. Mokřad je vázán na tok řeky Punkvy od oblasti nad ponory, přes podzemní tok po oblast pod vývěry, součást CHKO Moravský kras. Specifické prostředí věčné tmy, vlhka a mírného kolísání teplot obývají specifictví živočichové, přizpůsobení tomuto prostředí. Jedná se zejména o bezobratlé, z obratlovců vranka obecná, čolek velký, kuňka obecná, netopýři – pobřežní a vodní. Z hlediska ochrany Podzemní Punkvy je zásadní kvalita vody pronikající přes ponory do jeskynních systémů a vhodné hospodaření v plošinách nad jeskyněmi.

RS12 Krušnohorská rašeliniště

Unikátní komplex hřebenových, rozvodnicových a svahových rašelinišť vzniklých na suťových vývěrech podzemních vod. Hojný výskyt pramenišť a různých typů stojatých vod s charakteristickou faunou a florou např. vlochyně bahenní, klikva bahenní, masožravé rostliny - oba druhy rosnatek. Z hlediska fauny je mokřad unikátní zejména výskytem ptáků – tetřev hlušec, tetřívka obecná, vodouš kropenatý aj. V minulosti byl na části rašelinišť vybudován odvodňovací systém a probíhala zde těžba rašeliny. Negativní vliv měly exhalace v 60. - 80. letech min. století. Na několika místech probíhají revitalizace odvodněných rašelinišť. Ohrožení představuje záměr výstavby větrných park, masivní rozvoj turistiky a snahy o obnovu odvodňovacích kanálů.

RS 13 Horní Jizera

Lokalita se skládá ze dvou oddělených částí. Plošně větší je při státní hranici s Polskem a zahrnuje jedinečný fenomén neregulovaného horského meandrujícího toku s navazujícími vrchovišti, svahovými rašeliništi, podmáčenými a rašelinnými smrčínami a porosty kleče.

Druhá, menší část, je situovaná v náhorní oblasti, a tvoří ji rozvodnicová vrchoviště chráněná prostřednictvím maloplošných chráněných území. Jedná se o nejrozsáhlejší komplex rašelinišť v Jizerských horách a celých Sudetech. Unikátní rašeliništní fauna (včetně bezobratlých) i flora.

RS 14 Pramenné vývěry a rašeliniště Slavkovského lesa

Výjimečnost mokřadu spočívá ve výskytu množství minerálních pramenů, převážně železitých kyselek) a dalších typů mokřadů – slatinišť, pramenišť, slatinných luk, přechodových rašelinišť, pcháčových a bezkolencových luk, mokřadních vrbin a podmáčených smrčín. Součástí chráněné oblasti přirozené akumulace vod. K udržení vodního režimu území hrají klíčovou roli rozsáhlá lesní rašeliniště.

Vývěry vod jsou bohaté na hořčík, což podmiňuje výskyt vzácných druhů rostlin např. endemit rožec kuřičkolistý. Mokřadní louky jsou domovem vzácných motýlů – hnědáška chrastavcového, žluťáka borůvkového a perleťovce severního.

Zkratky:

CHKO - chráněná krajinná oblast

RS – Ramsar Site – mokřad mezinárodního významu